

Nerobia. ÚPN trestá ľudáka a maticičiara

Proti vedeniu ústavu, ktoré kritizuje niektorých zamestnancov, sa ohradila nacionalistická SNS

Skúmať zločiny totalit sa niektorým historikom nechce. Systémy sú im príliš sympatické.

BRATISLAVA. Niektorí zamestnanci Ústavu pamätí národa si podľa jeho šéfa Ondreja Krajňáka robia, čo chcú, a nevenujú sa svojim úlohám. Úrad im preto udelil sankcie – upozornil ich. Nie je vylúčené, že tresty časom sprisni.

Na zanedbávanie pracovných povinností upozornil ÚPN tento rok piatich zo 64 zamestnancov, tvrdí hovorca ústavu Tibor Ujlacký. O menách nechcel hovoriť, ústav chce podľa neho zachovať diskretnosť.

Z Krajňakových vyjadrení na májovom zasadnutí parlamentného výboru pre ľudské práva vyplýva, že by medzi nimi mali byť kontroverzní historici Ján Bobák a Martin Lacko. „Ja predsa nemôžem donekonečna akceptovať, že si zamestnanci budú robiť, čo chcú,“ povedal členom výboru.

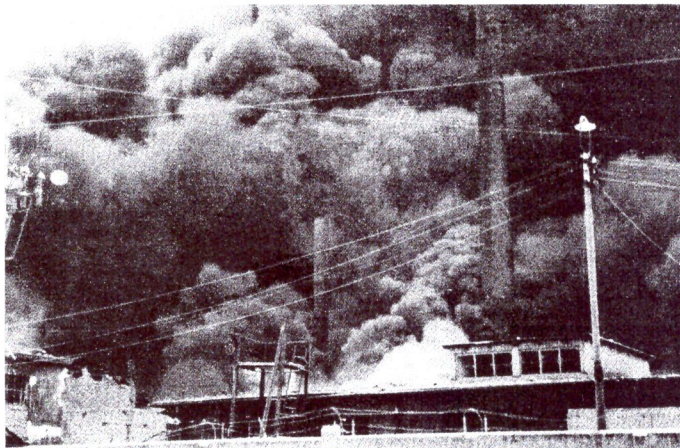
Mená potvrdil aj podpredseda SNS Anton Hrnko, ktorý ich sankcionovanie na výbere kritizoval. Ďalšie mená však prezradil nechcel ani on.

Radšej skúma Američanov

Martin Lacko viackrát v minulosti podporil extrémistickú stranu Mariana Kotlebu, dokonca ľudí pred voľbami vyzýval, aby ju voľili. „Veríme, že v nastolenej línii nekompromisnej obhajoby slovenských záujmov bude strana pokračovať, a preto jej dávame svoj hlas,“ píše sa vo výzve, ktorú Lacko podpísal.

Zákon o ÚPN pritom hovorí, že ústav má vykonávať neustranné hodnotenie obdobia neslobody a analyzovať prejavy fašistického a komunistického režimu a ich ideológiu.

Krajňák Lackovu prácu v ÚPN kritizoval s tým, že sa vo svojej štúdií venoval ame-

Namiesto zločinov slovenského štátu skúmal historik Martin Lacko (vľavo) bombardovanie továrne Apollo. Vedenie ÚPN nie je spokojné ani s Jánom Bobákom. FOTO – TASR, SITA, ARCHÍV SME

rickému bombardovaniu závodu Apollo v Bratislave počas druhej svetovej vojny.

„ÚPN sa má v prvom rade mapovať zločiny nacizmu a komunizmu a venovať sa ich obetiam a tomu sa on nevenoval,“ povedal výboru. V práci boli navyše Američa-

nia vykreslení ako agresori, hoci bojovali proti nacizmu, čo kritizovali aj ďalší odborníci z ústavu.

Bývalý komunista v ÚPN

Ján Bobák je zas bývalým členom komunistického štátu a lektorom marxizmu-

“Vám neprekáža, že pán Bobák bol pracovníkom ústavu marxizmu a leninizmu. Vám prekáža, že je národne orientovaný.”

Anton Hrnko,
poslanec SNS

vníma ako ideologický konflikt, ktorý poškodzuje dobré meno celej inštitúcie.

„Vám neprekáža, že pán Bobák bol pracovník ústavu marxizmu a leninizmu. Vám prekáža, že je národne orientovaný, to je váš problém,“ reagoval na jeho kritiku Hrnko.

Kroky Ústavu pamätí národa veľmi často kritizujú najmä rôzne ideologické tábory, v ktorých vojnový slovenský štát či komunistický režim vyvolávajú veľmi silné emócie, zhodnotil Hrnkove vyjadrenia Ujlacký. „Predseda správnej rady Ondrej Krajňák vyžaduje dodržiavanie pracovnej disciplíny od všetkých zamestnancov bez ohľadu na ich politické krytie. Samozrejme, nie každému sa to páči,“ povedal.

Sporné nominácie

Krajňák pred výborom priznal, že ÚPN neustále zápasí s tým, akým smerom by sa mal uberať, a v minulosti prežíval veľmi kritické chvíle.

V inštitúcii, ktorá má popisovať ľudácke a komunistické zločiny, dlhodobo pracujú aj bývalí komunisti či priaznivci Tisovho režimu.

Petranský pred rokmi v rozhovore pre SME povedal, že si váži vojnového prezidenta Jozefa Tisa. „Stál na čele určitého prúdu v slovenskej politike, ktorý sa snažil, aby Slo-

vensko vyviazlo z ťažkej situácie s čo najmenšou ujmom a aby Slováci ako národ prekalí obdobie druhej svetovej vojny čo najlepšie,“ povedal.

Totalitný štát pritom viacerým menším odňal občianske práva a desiatistice Židov neprežili deportácie do koncentračných táborov.

V júni minulého roka vyvolal zase rozhorčenie kandidát Smeru do Správnej rady ÚPN Roman Michelko, ktorý mal v minulosti blízko k šéfovi HZDS Vladimirovi Mečiarovi a je zmierlivý voči slovenskému štátu. Premiér Robert Fico zo Smeru nakoniec návrh na jeho vymenovanie stiahol.

SNS chce Pálffyho

O niekoľko dní sa v správnej rade ústavu vymenia dvaja ľudia. Jedného by mala vymenovať vláda a o druhom bude rozhodovať parlament.

S návrhmi na voľbu v parlamente prišli iba dve strany. SNS nominuje Ivana Pálffyho, ktorý robil bývalému šéfovi ústavu Petranskému hovorcovi. OĽaNO nominuje svoju bývalú poslankyňu parlamentu Janku Šipošovú, povedala Erika Jurinová z hnutia, ktorá ako šéfkva výboru pre ľudské práva návrhy strán prijíma.

Výbor sa bude nomináciami venovať vo štvrtok.

Šipošová je psychologička a zakladateľka občianskeho združenia Pomoc obetiam násilia. Keď bola v Národnej rade, predložila návrhy na odškodnenie obetí komunistického režimu.

Hrnko vyber Pálffyho zdôvodňuje tým, že ÚPN pozná, má historické vzdelanie a zároveň nie je spojený so žiadnymi ideologickými zápasmi. „Jedni sú, treschoslovakisti, druhí ľudáci, tretí komunisti a vždy niekto nevyhovuje, a ja by som chcel, aby tam bol odborník,“ povedal.

Roman Cuprik © SME